



# Minister Lukšič tudi dolgoročno ne razmišlja o bistvenih spremembah učbeniškega trga

Pravilnik o potrjevanju učbenikov bo ta teden objavljen v uradnem listu, v njem pa ne bo za založnike spornega potrjevanja "potrebnih" učbenikov za vse predmete, temveč samo za področja, kjer učbenikov sploh ni

## FRANJA ŽIŠT

Založniki so v zadnjih mesecih dobro razburkali javnost, potem ko so najprej predlagali nov sistem oskrbe z učbeniškim gradivom pri nas, nato pa začeli opozarjati na nerazumevajočo in kratkovidno šolsko politiko. Za kaj pravzaprav gre? Založniki so predlagali, da bi vsak učenec ob začetku šolskega leta prejel učbeniški komplet, v katerem bi dobil vse potrebne učbenike in delovne zvezke za šolsko leto. Komplet bi prejel v trajno last, denar zanj bi prispevala država iz javnih sredstev, nekaj malega morda tudi starši, ob tem pa je pomembno dodati, da bi do take oskrbe prišli postopoma, v približno šestih letih.

Na ministrstvu za šolstvo in šport s takšnim predlogom niso bili zadovoljni, saj za to sedaj preprosto ni denarja, pojasnjujejo. Kot argument za nepopustljivost na vsakršne pritiske založnikov po spremembah učbeniškega trga pa navajajo zaslužkarsko naravnost največjih oskrbovalcev z učbeniki pri nas. Minister dr. Igor Lukšič poudarja, da sam tudi dolgoročno ne razmišlja o

bistvenih spremembah ureditve učbeniškega trga, ampak še naprej predvideva le drobne korake, pri čemer si bodo na ministrstvu prizadevali za kvalitete učbenike pri vseh predmetih. Spomnimo, sedaj si lahko učenci in njihovi starši šolske knjige izposojajo v učbeniških skladih. Veliko prahu pa so v minulih dneh dvignile tudi napovedane spremembe pravilnika o potrjevanju učbenikov, ki bo v uradnem listu objavljen še te dni. Če so sprva na šolskem ministrstvu načrtovali, da bi razpisovali potrebo po novih učbenikih v osnovnih in srednjih šolah za vse predmete in le taki učbeniki bi lahko šli v potrjevanje, je v končnem predlogu predvideno, da bodo potrebe razpisovali le za področja, kjer učbenikov ni ali če bo stroka ugotovila, da je kak učbenik prestar, v potrjevanje pa bodo tako kot doslej lahko šli vsi učbeniki.

"Lahko razumemo založnike, da za nekatera področja nimajo interesa, ker je učencev premalo, ne moremo pa razumeti, da šolska oblast ni zainteresirana, da bi na teh področjih učbenike pripravili," izpostavlja Lukšič, zakaj potreba po takšni dopolnitvi pravilnika. Po dogovarjanju o ceni bo ministrstvo zanimalo, ali so založniki pripravljene učbenike narediti, "če jih tudi to ne bo zanimalo", bo pripravo takih gradiv moral organizirati zavod za šolstvo.

Pristojni javni zavodi, torej zavod za šolstvo, bodo odslej nosili tudi večjo odgovornost za to, ali je učbenik v skladu z učnim načrtom, pojasnjuje minister. Sedaj so komisije opravljale bolj "poštarsko nalogo" in preverjale, ali učbenik ustreza formalnim kriterijem, torej če ima pozitivno recenzijo. "Velika verjetnost je, da so založniki, če je

dobil učbenik negativno recenzijo, naročili novo, vse dokler ni bila recenzija pozitivna," razmišlja minister in pojasnjuje, da v izogib tovrstnim nevspešnim recenzentom poslej imenuje zavod za šolstvo.

Med ministrstvom in založniki dialoga očitno ni, kljub temu, da je bila pri ministrstvu oblikovana posebna delovna skupina, ki se je ukvarjala z učbeniki. Informacije si sporočajo samo še preko medijev. "Sprva se je z založniki pogovarjala državna sekretarka, ki pa je dejala, da sestanka z njimi ne more več voditi, ker je vse kar želijo, da dobijo več denarja," razlaga Lukšič kronologijo pogovorov z založniki. Ti so se poenotili in bili pripravljeni pogovarjati šele, ko so izgubili tožbo o učbeniških skladih na ustavnem sodišču.

Minister še poudarja, da argumenti založnikov o obrabljenih knjigah v učbeniških skladih ne držijo vedno, saj se je sam prepričal, da temu ni tako. "V šolstvu ni mogoče zagotavljati, da bi profitna stopnja rasla, možna je le stalna profitna stopnja," Lukšič pove, kaj pravzaprav založniki lahko pričakujejo od njega, povečanja dobička zagotovo ne, vseskozi poudarja. Lukšič je v času svojega mandata omogočil, da na ceno delovnih zvezkov, ki jih uporabljajo v šolah, vplivajo starši, da na svetih šol vplivajo na količino in ceno učbenikov, po novem pa bo učbenike ocenjeval neodvisni recenzent. Če bi skušali recenzenti kakorkoli s svojim mnenjem vplivati na zaton prodaje učbenika na račun drugega učbenika, pa Lukšič računa predvsem na "etično držo posameznega strokovnjaka" in delovanje protikorupcijske komisije.

## Starši: Za nižjo ceno in večjo kvaliteto

V Zvezi aktivov sveta staršev, ki je nastala pred kratkim, skupnega stališča o učbeniškem trgu še niso oblikovali. Njen predsednik **dr. Anton Meden** pa je pojasnil svoje osebno stališče, da so starši vsekakor za to, da se cena učbenikov zniža, ob tem pa se zagotovi kvaliteta le teh, doslej namreč ni bilo tako, je prepričan sogovornik. "Smo za način, ki bi prinašal kvaliteto in nižjo ceno. Vendar pa ta hip dvomim, da bi bil predlog založnikov smotrno oziroma ureničljiv," razmišlja Meden. Dodaja, da se bodo v zvezi zagotovo med prednostnimi nalogami posvetili ravno vprašanju učbenikov.

## Razvoj učbenikov se ne bo ustavil

"Zelo sem vesel, da je ministrstvo umaknilo razpisovanje potreb učbenikov pri vseh predmetih, vendar bi to rad videl še črno na belem," je spremembe pravilnika o potrjevanju učbenikov komentiral predsednik Odbora za učbenike pri GZS **dr. Miha Kovač**. Dodaja, da tako informacije o tem, da se bo razvoj učbenikov ustavil, niso več relevantne. Kovač je pojasnil, da bodo založniki v prihodnje še vedno zagovarjali sistem enotnega odkupa učbenikov, zelo natančno in skrbno pa bodo spremljali sistem potrjevanja in "državnih recenzentov", ker ta po njihovem mnenju ne bo najbolj učinkovit.

## Na vso silo do pozitivnih recenzij

Učbeniki so pogosto odšli v potrjevanje brez ustrezne recenzije, je prepričan šolski minister. Na to ga napeljujejo mnenja nekaterih recenzentov, ki so jih prejeli na ministrstvo ob tem, ko so bili recenzenti prepričani, da njihova negativna mnenja ne bodo upoštevana. "Kaj pa se bo dogajalo z učbenikom, za katerega recenzijo smo bili naprošeni? Bojim se, da bo urednica zdaj, ko je ugotovila, da na Inštitutu za anatomijo "nekaj po nepotrebem kompliciramo", enostavno poiskala drugega, bolj prijaznega recenzenta in da bo učbenik kmalu na policah knjigarn," je med drugim zapisala recenzentka nekega učbenika za biologijo, ki je bila nad napakami v njem zgrožena.

## Kakšni so dobički založnikov?

Po podatkih AJPEŠa iz leta 2008 imajo največ prihodkov z naslova učbenikov v založbah DZS, Rokus-Klett, Mladinska knjiga in Modrijan. Celotni prihodki založbe Rokus Klett znašajo nekaj manj kot osem milijonov evrov, z naslova učbenikov pa prejmejo nekaj več kot pet milijonov. V DZS celotni prihodki znašajo 55 milijonov evrov, učbeniki jim prinesejo dobrih osem milijonov. Mladinska knjiga ima po javno dostopnih podatkih 50 milijonov prihodkov, od tega dobre tri milijone na račun učbenikov.

